

خاندان حضرت عباس (ع)

در سال ۲۶ هجری قمری، حضرت عباس (ع) پایه عرصه گیتی نهاد. مادر گرامیش فاطمه، دخت حزام بن خالد بن ریبعه بن عامر کلبی و کنیه اش (ام البنین) بود.

چند سال پس از شهادت حضرت فاطمه (س) بود، که امیرالمؤمنین از برادرش عقیل، که به اصل و نسب قبایل آگاه بود، درخواست کرد زنی را از دودمانی شجاع برای او خواستگاری کند و عقیل، فاطمه کلایه (ام البنین) را برای آن حضرت خواستگاری کرد و ازدواج صورت گرفت.

امیرالمؤمنین (ع) از این بانوی گرامی، صاحب چهار پسر به نامهای عباس، عثمان، جعفر و عبدالله شد. عباس (ع) از برادران دیگر کش بزرگتر بود و هر چهار برادر به امام خویش، حسین (ع) وفادار بودند و در روز عاشورا در راه آن امام جان خود را نثار کردند. ارادت قلبی ام البنین (س) به خاندان پیامبر (ص) آنقدر بود که امام حسین (ع) را از فرزندان خود بیشتر دوست می داشت؛ بطوری که وقتی به این بانوی گرامی خبر شهادت چهار فرزندش را دادند فرمود: مرا از حال حسین (ع) باخبر سازید و چون خبر شهادت امام حسین (ع) به او داده شد، فرمود رگهای قلبیم گستته شد، اولادم و هر چه زیر این آسمان کبود است، فدای امام حسین (ع)

دوران کودکی حضرت ابوالفضل العباس (ع)

در روزهای کودکی عباس، پدر گرانقدرش چون آینه معرفت، ایمان، دانایی و کمال در مقابل او قرار داشت و گفتار الهی و رفتار آسمانی اش بر وی تأثیر می نهاد. او از دانش و بینش علی (ع) بهره می برد. حضرت در باره تکامل و پویایی فرزندش فرمود: ان ولدی العباس زق العلم زقا؛ همانا فرزندم عباس در کودکی علم آموخت و به سان نوزاد کبوتر، که از مادرش آب و غذا می گیرد، از من معارف فرا گرفت.

در آغازین روزهایی که الفاظ بر زبان وی جاری شد، امام (ع) به فرزندش فرمود: بگو یک. عباس گفت: یک حضرت ادامه داد: بگو دو عباس خودداری کرد و گفت: شرم می کنم با زبانی که خدا را به یگانگی خوانده ام، دو بگویم. پرورش در آنوش امامت و دامان عصمت، شالوده ای پاک و مبارک برای ایام نوجوانی و جوانی عباس فراهم کرد تا در آینده نخل بلند قامت استقامت و سنگربان حماسه و مردانگی باشد. گاه که علی (ع) با نگاه بصیرت آمیز خود آینده عباس را نظاره می کرد، با لبخندی رضایت آمیز، سرشک غم از دیدگان جاری می کرد و چون همسر مهربانش از علت گریه می پرسید، می فرمود: دستان عباس در راه یاری حسین (ع) قطع خواهد شد.

آنگاه از مقام و عظمت پور دلندش نزد خداوند چنین خبر می داد: پروردگار متعال دو بال به او خواهد داد تا به سان عمومیش جعفر بن ابی طالب در بهشت پرواز کند. محبت پدری گاه علی (ع) را بر آن می داشت تا پاره پیکرش را بیوسد، ببود و با آداب و اخلاق اسلامی آشنا سازد. از اینرو لحظه‌ای عباس را از خود دور نمی ساخت. فرزند پاکدل علی (ع) در مدت ۱۴ سال و چهل و هفت روز، که با پدر زیست، همیشه در حرب و محراب و غربت و وطن در کنار او حضور داشت.

در ایام دشوار خلافت، لحظه‌ای از وی جدا نشد و آنگاه که در سال ۳۷ هجری قمری جنگ صفين پیش آمد، با آن که حدود دوازده سال داشت، حماسه‌ای جاوید آفرید.

مقام علمی حضرت عباس (ع)

حضرت عباس (ع) در خانه ای زاده شد که جایگاه دانش و حکمت بود. آن جانب از محضر امیرالمؤمنان (ع) و امام حسن (ع) و امام حسین (ع) کسب فیض کردند و از مقام والای علمی برخوردار شدند.

لذا از خاندان عصمت (ع) در مورد حضرت عباس (ع) نقل شده است که فرموده اند: زق العلم زقا، یعنی همان طور که پرنده به جوجه خود مستقیماً غذا می دهد، اهل بیت (ع) نیز مستقیماً به آن حضرت علوم و اسرار را آموختند. علامه محقق، شیخ عبدالله ممقانی، در کتاب نفیس تقيقیح المقال، در مورد مقام علمی و معنوی ایشان گفته است: آن جانب از فرزندان فقیه و دانشمندان ائمه (ع) و شخصیتی عادل، مورد اعتماد، با تقوا و پاک بود.